

SLOVENIJA

Geografija

Lega

Slovenija leži v **JUŽNI EVROPI**, približno na **45° Severne Geografske Širine** in **15° Vzhodne Geografske Dolžine**. Leži v **zmerno toplem pasu severne poloble**.

Površina

Ozemlje Slovenije meri **20.256 km²**, kar je 0,2% površja Evrope.

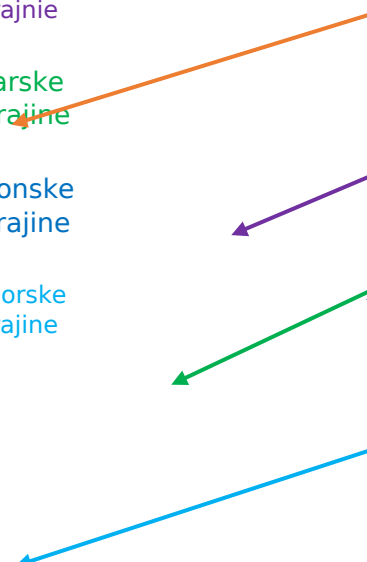
Prebivalstvo

Slovenija ima približno **2 milijona prebivalcev**. Glede na površino in število prebivalcev **spada med manjše države sveta**.

Nahajališča pokrajin

- Alpe (SZ Slovenije)
- Predalpske pokrajine
- Dinarske pokrajine
- Panonske pokrajine
- Primorske pokrajine

Meje in mejne države

Slovenija meji na:

- Avstrijo,
- Madžarsko,
- Hrvaško in
- Italijo.

Najdaljša meja je na Hrvaškem najkrajša pa na Madžarskem.

Pokrajine

Alpske pokrajine

- Severni del Slovenije
- Nad gozdno mejo (1500m)
- Najvišji vrhi segajo do 2000m
- Sestavljene so večinoma iz apnenca
- Razvila se je posebna oblika kraškega površja – visokogorski kras
- Značilni so ostri vrhovi in strma pobočja
- Delimo jih na Julijske Alpe, Kamniško-savinske Alpe in Karavanke
- Ukvarjajo se živinorejo
- Poseljenost je zelo majhna

Predalpske pokrajine

- Se raztezajo v velikem loku prek osrednje Slovenije (od italijanske meje na zahodu do avstrijske meje na severu)
- Pod gozdno mejo
- V hribovju so apnenci in dolomiti, menjavajo se z vodo nepropustnimi kamninami
- Ukvarjajo se z živinorejo in kmetijstvom
- Poseljenost je bolj gosta kot v Alpских Pokrajinah

Dinarske pokrajine

- Zavzemajo večji del južne Slovenije
- Večinoma jih sestavljajo apnenci
- V tem delu je največ kraških pojavov
- Menjavajo se različni tipi površja:
 - o **Planote** so dvignjeni deli površja, ki od daleč zglejajo uravnano od blizu pa lahko vidimo njihovo razjedenost
 - o **Podolja** so nižji deli površja pogreznjeni med okoliške planote.
 - o **Ravniki** so vsi uravnani in razjedeni deli površja. Ločimo nizke in visoke kraške ravnike
- So v primerjavi z ostalo slovenijo redko poseljene
- Je najbolj gozdnati del naše države
- Ukvarjajo se z lesno industrijo
- Delimo jih na Visoke in Nizke dinarske planote

Primorske pokrajine

- Ležijo v jugozahodnem delu Slovenije
- Poseljene so pogosteje kot dinarske pokrajine
- Ukvarjajo se z vinogradništvom in sadjarstvom
- Pomembne so tudi druge dejavnosti kot na primer ribolov, turizem,...
- Ob morju se je razvilo naše največje pristanišče Luka Koper, ki je naše prometno oko v svet
- Ločimo dva tipa pokrajin:
 - o **Flišne pokrajine**, ki so iz neprepustne kamine **fliš**
 - o **Kraške pokrajine**, ki so iz **apnenca**. Na njem so se razvili kraški pojavi.

Panonske pokrajine

- Ležijo v severovzhodni in vzhodni Sloveniji
- Delimo jih na:
 - o **Panonske ravnine**, ki so prekrivane z debelimi nanosi rečnega proda in peska
 - o **Panonska gričevja**, ki so iz bolj sprijetih kamnin
- Ukvarjajo se z kmetijstvom
- Razvito je tudi poljedelstvo in živinoreja, v gričih pa vinogradništvo in sadjarstvo
- Poselitev je gosta
- Velik del tega ozemlja označujemo kot manj razvita območja

Razlaga pojmov:

Planote - dvignjeni deli površja, ki so od daleč videti uravnani

Podolja - nižji deli površja, pogreznjeni med okoliške planote

Kraški ravniki - vsi uravnani in razjedeni deli kraškega površja

Narodno mešana območja - območja, kjer živita pomešana dva ali več narodov

Slovensko zamejstvo - območje slovenske narodne manjšine v sosednjih državah

Zamejski Slovenci - Slovenci, ki živijo v slovenskem zamejstvu

Geološka zgodovina Slovenije v letih

Geološko obdobje		Začetek obdobja	Najpomembnejša dogajanja
kenozoik	kvartar	Pred 1,6 mio let	Pojav človeka
	terciar	Pred 65 mio let	Nastanek Alp in Dinarskega gorstva
mezozoik		Pred 250 mio let	Odlaganje apnenca v morju Tetis
paleozoik		Pred 570 mio let	Menjavanje morja in kopna
predkambrij		Pred 5000 moi let	Začetek življenja, nastanek trde zemeljske skorje

Razlaga pojmov:

Predkambrij - najstarejše in najdaljše geološko obdobje

Paleozoik - stari zemeljski vek

Mezozoik - srednji zemeljski vek

Kenozoik - novi zemeljski vek. Delimo ga na terciar in kvartar

Temperaturni obrat - vremenski pojav, pri katerem se hladnejši zrak, ki je težji, uleže na dno kotline in od tam izpodrine toplejši zrak.

Topli pas - višinski pas, ki se začinja na pobočjih nekaj deset metrov nad dnom kotlin in ima višje temperature kot pas pod njim.

Podtalnica - voda, ki se nahaja pod zemljo. Kopiči se v nesprijetem produ in pesku. Je pitna voda.

Rečni režim - spreminjanje (nihanje) rečnega pretoka prek leta. Glede na to, kdaj oziroma zakaj nastopi največja voda, ločimo snežni, dežni, snežno-dežni in dežno-snežni režim.

Kamnine

Najstarejše kamnine v Sloveniji so metamorfne kamnine na Pohorju in Kozjaku.

Magmatske kamnine

- Nastanejo z ohlajevanjem magme v notranjosti Zemlje
- Če se magma ohladi še pod površjem jim pravimo **globočnine**
- Če se lava strdi na površju pa jim pravimo **predornine**
- Zelo znana kamnina je pohorski **tonalit**

Sedimentne kamnine

- Pravimo jim tudi usedline
- Nastanejo z usedanjem
- Usedajo se lahko v morju kot ostanki trdnih delov organizmov
- Primer kamnine je **apnenec**
- Iz njega so zgrajene naše Alpe in dinarske planote
- Je prepusten za vodo
- Iz njega nastanejo **kraški pojavi**

Metamorfne kamnine

- Nastanejo iz **magmatskih** in **sedimentnih** kamnin
- Omejene so na **Severno vzhodno predalpsko hribovje** (Pohorje, Kozjak)

Podnebje

Slovenija ima 3 podnebja:

- **Submediteransko podnebje**
 - o Vroča poletja
 - o Mile zime
 - o Največ padavin je po zimi
 - o Jesenske temperature so višje od spomladanskih
 - o Območje: Koprsko primorje, Vipavska dolina, goriška brda,...
- **Zmerno celinsko podnebje**
 - o Vroča poletja
 - o Mrzle zime
 - o Največ padavin je v mesecu juniju in aprilu
 - o Količina padavin se zmanjšuje od zahoda proti vzhodu
 - o Velike temperaturne razlike med letnimi časi
 - o Območje: celotna vzhodna Slovenija
- **Gorsko podnebje**
 - o Mila poletja
 - o Mrzle zime
 - o Območje: sever Slovenije

Razlaga pojmov:

Notranje sile – sile, ki imajo izvor v notranjosti Zemlje

Zunanje sile – sile, ki imajo izvor zunaj Zemlje

Erozija – različne oblike razjedanja in odnašanja zemeljskega površja

Razlaga pojmov (kamnine):

Tonalit – magmatska kamnina, ki se uporablja za tlakovanje cest

Kras – površje, kjer prevladujejo apnenci in njim sorodne prepustne kamnine, na katerih nastanejo kraški pojavi

Konglomerat – kamnina, ki nastane s sprijemanjem proda

Peščenjak – kamnina, ki nastane s sprijetjem peska

Glinavec – kamina, ki nastane s sprijetjem gline

Lapor – kamnina iz drobnih zrn gline in apnenca ali dolomita

Fliš – kamnina, pri kateri se menjavajo plasti laporja, peščenjaka in drugih kamnin

Magmatske kamnine – kamnine, nastale z ohlajevanjem magme pod površjem (globočnine) ali lave na površju (predornine)

Sedimentne kamnine ali usedline – kamnine, ki nastanejo z usedanjem

Metamorfne kamnine – spremenjene magmatske ali sedimentne kamnine